

lente 2014

PsittaScene

EXTRA BIJLAGE BENELUX

Een blijk van waardering

Ik heb het voordeel gehad om al meer dan zeven jaar voor de World Parrot Trust te werken. Dag na dag, jaar na jaar, word ik eraan herinnerd hoe speciaal de mensen zijn die de WPT steunen. We zijn jullie allemaal veel dank verschuldigd voor de respons op ons oproep het einde van het jaar. Opnieuw hebben toegewijde papegaaien enthousiastelingen onze verwachtingen overtroffen in hun wens om de papegaaien te redden – in dit geval de papegaaien van Afrika. Voor meer dan 25 papegaaiensoorten is Afrika hun thuisland en veel ervan zijn in toenemende mate bedreigd met uitsterven. De noodzaak is steeds urgenter voor de Griizeroodstaart -en de Timneh papegaaien, Nyassa agapornis, Kaapse papegaaien en vele andere soorten wier status in het wild nog tamelijk onbekend blijft, en waarvoor de tijd ten einde loopt. Vanwege de respons van onze vele supporters en onze bijpassende sponsors, Pamela en Neville Isdell, de Bridge Peace Foundation en twee anonieme bijdragers, hebben we gezamenlijk een voor betere toekomst voor de Afrikaanse papegaaien gezorgd. D.m.v. het WPT-Afrika Conservation Programme stellen wij ons tot doel te beginnen met een nieuw onderzoek -en beschermingsplan om papegaaien te helpen te ontsnappen aan de wilde vogelhandel en d.m.v. onderwijs en meer dan dat te vertellen over de bedreigde papegaaien in Afrika. Het is een ontmoedigende job maar onze toegewijde veldwetenschappers en medewerkers zijn klaar voor de uitdaging. We kunnen jullie niet genoeg bedanken voor het deel uitmaken van deze groep attente en standvastige volgers. Wij allemaal van de World Parrot Trust wensen jullie het beste voor het komende jaar.

Groeten
Steve Milpacher
Directeur financiën

Eiland Hoppen

Artikel en foto's door Mehd Halouate

Citaat: Onze missie was om de status van de overgebleven populatie van de Talauslori te onderzoeken.

Reizen naar de afgelegen eilanden van Indonesië, vooral de Molukkeneilanden, is een jaarlijkse gebeurtenis voor mij en mijn collega Bob Jackson. Meestal hebben we geen kant-en-klaar plan. We ontmoeten elkaar op Bali en beslissen dan naar welk eiland we reizen, met de overweging hoe ongewoon en prachtig de inheemse papegaaiensoorten op deze eilanden zijn.

Sinds 2010 hebben we Buru eiland bezocht en de Sula -en Seram eilanden en we hebben ons verwonderd over een enorme variëteit aan papegaaien, lori's en parkieten. Sommigen, zoals de Sula hangparkiet *Loriculus sclateri* was werkelijk overal waar we heengingen en vogels keken. Anderen, zoals de Buru lori *Charmosyna toxopei* ontweken ons op Buru. Weer anderen zoals een groep van zes

blauwstuitlori's *C. placentis* die snel en laag over een bospad vlogen in Seram waren een korte sensatie! Wat een schouwspel!

Dit jaar was anders. We hadden een specifieke missie. Na het checken van vluchten, vogels en reisaantekeningen, kregen onze plannen vorm. We gingen naar de Talaud eilandengroep, de meest noordelijke eilanden in Indonesië en dicht bij de Filippijnen dan Sulawesi. Prachtig en afgelegen! Onze missie was de status van de overgebleven populatie van de Talauslori *Eos histrio talaudensis* te onderzoeken.

Reizen naar deze eilanden is verre van rechtstreeks met in de meeste gevallen weinig informatie om ons te begeleiden. We besloten naar Manado in Noord-Sulawesi te gaan dan verder naar Melanguane op Karakelangeiland in de Talauds per vlucht en ferry.

Karekelang is het grootste van de Talaudeilanden en het klaarblijkelijke bolwerk van de overgebleven populatie van de soort. Men had ons verteld dat er tevens een paar in het wild waren overgebleven op de Salebabu -en Kabaruang eilanden ten zuiden van Karakelang.

Het is altijd interessant markten te bezoeken in de steden die we aandoen. Terwijl we op onze ferry wachtten in Manado liepen we langs de paden zoekend naar tamme vogels. We vonden er slechts één – een zwartkaplori *Lorius lory*. We mochten van de eigenaar niet fotograferen.

Na een nachtelijke ferrytocht, ontmoetten we ons contact Anto die voor ons geregeld had dat we konden overnachten in het huis van de politiechef – de veiligste plek in Beo, de hoofdstad van Karakelang.

Anto weet heel veel over de vogels van het eiland omdat hij vele jaren heeft gewerkt voor BirdLife Indonesia. Hij bracht ons in contact met Michael Wangko, het eerste gezag op het eiland als het gaat om soorten en hun wetenswaardigheden. Michael heeft ook vele jaren gewerkt voor BirdLife. Maar belangrijker echter is, dat hij betrokken was bij Action Sampiri (de lokale naam voor de Talauslori) in 1995-1997 met Jon Riley. Jon trok aandacht voor toestand van de Talauslori. Met als gevolg dat deze soort op Lijst I van CITES kwam te staan als bedreigd. Eind jaren 90 Michael en Jon reisden verschillende Engelse steden af om lezingen te geven over de Talauslori. Michael was betrokken bij het veldwerk voor de soort tijdens de langdurige aanwezigheid van Jon Riley op zowel Sangihe –en Talaudeilanden.

Michael nam direct de leiding. We gingen op zoek naar de Talauslori op brommers, op weg naar het oosten naar een verstoord bospad met tuinen kruidnagels en kokosnoot. Allang van tevoren begonnen we de lori's te horen die hoog boven het bladerdak vlogen. We telden in totaal 21 vogels voordat de regen onze plannen doorkruiste.

Onder het genot van gegrilde vis en groeten discussieerden we over de situatie van de Talauslori's op het eiland. Michael bracht ons op de hoogte met betrekking tot de populatie in het wild en het onderzoek dat nodig was om de aantallen te verkrijgen na zoveel jaren zonder enige belangrijke aandacht. Sinds 2006 heeft er geen veldwerk meer plaatsgevonden met de lori's als doel. Volgens het vroegere werk van Michael zijn er tien bekende slaapbomen die bijna door de hele populatie worden gebruikt. Twee van deze bomen liggen in een stukje bosgrond in het zuiden van het eiland en de andere acht are in het noorden nabij Beo. Deze bomen waren de reden van ons bezoek. Michael bevestigde dat er niet meer dan 200 vogels gezien zijn die komen rusten en in sommige gevallen stijgt het aantal boven de 400 uit. Ze tellen is niet gemakkelijk! Michael legde uit dat ze handmatige tellers gebruikten en de aantallen bij benadering zijn, zelfs aan de lage kant.

Deze speciale rustplaatsen zijn altijd dicht bij de rivier en hun takken glad en glibberig om vijanden tegen te houden. De bomen behoren tot drie verschillende soorten en niet allemaal worden ze gebruikt voor voedsel en nestelen.

Eindelijk waren we op weg om het zelf te zien. We reden rond 4.30uur wakker en gingen met de brommers eerst naar een kokosplantage met volop struiken aan de rand van de weg. Michael vertelde ons dat dit de speelplaats was van de Talaud naaktoogral *Gymnocrex talaudensis*, plaatselijk Tu-a genoemd. Dit is één van de soorten die hoog op de lijst van veel vogelspotters staat.

Na een paar minuten stilte aan de kant van de weg begonnen de rallen de weg over te steken, in aanvang langzaam met rustige passen ons in de gaten houdend voordat ze vlug overstaken. We

telden acht vogels – twee paren en een familiegroep van vier waarvan er twee jongen leken. Wat een prachtig gezicht om onze dag te beginnen.

Nadat we de rallen hadden verlaten, hadden we het geluk vijf onbekende, speciale en verbluffende papegaaiensoorten tegen te komen – naast de lori's zagen we de Talauds goudmantel vlagstaartpapegaai *Prioniturus platurus talautensis*, zwartschouder grootsnavelpapegaai *Tanygnathus m. megalorhynchos*, Talaud edelpapegaai *Tanygnathus lucionensis talautensis* en de Sangir grootsnavelpapegaai *Tanygnathus sumatranus sanghirensis*. Wat konden we ons nog meer wensen? Zo'n ontmoeting met verbazingwekkende papegaaien in zo'n korte tijd!

We richtten ons nu op ons doel van de trip: de Talaudlori. Nog veertig minuten op de brommers op voornamelijk asfaltwegen bracht ons over het eiland naar het dorp Bantane aan de oostkust. Bij aankomst vroegen we het hoofd van het dorp toestemming om de rustboom te mogen bezoeken. Er volgden discussies over de reden van ons bezoek en we mochten eventueel doorgaan volgens plan. Anderhalf uur later en niet minder dan zeven oversteken van een rivier bracht ons aan het eind van het bereik met brommers. Vanaf de rivier was de klim naar de rustboom behoorlijk zwaar op glibberige modder met maar weinig bomen als steun. De gedachte om dat in het donker naar beneden te doen achtervolgde ons! Na 30 minuten klimmen bereikten we de top in het afnemende licht. We installeerden ons met zicht op de befaamde boom en wachtten. De eerste vogels die in boom landden waren grijze muskaatduiven *Ducula concinna*, een onbekende soort op dit eiland. Terwijl de avond intrad begonnen de lori's te verschijnen. Ze vlogen rond en pauzeerden op de nabijgelegen takken voordat landden in de rustboom. Ze leken erg op hun hoede voor vijanden in en rond de boom. Hun geroep schalde over het bos en verdrongen het geluid van insecten en kikkers. Het was oorverdovend – een bijzonder spektakel om te beleven. Toen we hoorden over de boom en het aantal vogels waren sceptisch geweest. Nu denk ik dat Michael's conclusie over de aantallen nogal behoudend was. Niets kon de vreugde van de ervaring van dit prachtige gezicht en geluid van de boom verminderen, zelfs de muggen of de lastige reis naar beneden! Het was spectaculair vooral omdat dat deze soort is uitgestorven op het naburige eiland Sangihe.

De lange wandeling terug naar de brommers en het asfalt weg was vaag. We arriveerden uitgeput maar opgetogen in Beo. Zonder te douchen werden uitgenodigd in het huis van Michael met een heleboel lekker eten.

De volgende dag gingen we op weg voor een hoger gelegen plek om de omgeving van de vogels te bekijken. Opnieuw zagen we meer dan 20 Talauds lori's samen met verschillende andere vogelsoorten terwijl we onze laatste vogels keken op Karakelang eiland. Met nog wat opwindende vogels in het vooruitzicht en geweldige aanblikken en geluiden achter ons vertrokken we met hernieuwde levenslust.

Waar de lori's zijn aangekomen.

Artikel en foto's door Lena en Mehd Halaouate

Gelegen aan een Indonesisch zwart zandstrand is Tasikoki Wildlife Rescue en Education Centre een veilige haven voor wilde dieren. Van orang oetangs tot papegaaien tot krokodillen, het centrum neemt een opmerkelijke variëteit aan dieren in gered van de doorlopende verstoring door de mens. Het ligt heel gunstig om wilde in beslaggenomen dieren te laten herstellen en de autoriteiten te helpen met het omgaan met criminele activiteiten in samenhang met de dierenhandel.

Toevallig werden, toen we aankwamen, 95 in beslaggenomen Talaudlori's binnengebracht en behandeld. Ze hadden hartverscheurende omstandigheden doorstaan: gepropt in twee kratten, de vogels waren slecht gevoerd en hun vleugelveren waren beschadigd of verwijderd. Ze zaten verborgen in een honingoplossing om ze tijdens het transport rustig te houden. Gelukkig was hulp ter plaatse. All juiste personen aanwezig allereerst om hun in beslagname te verzekeren en hun verzorging te regelen.

We bezochten het centrum vooral om de mogelijkheden te onderzoeken voor samenwerking tussen de World Parot Trust en Tasikoki, waar de lori's zijn aangekomen. Perfecte timing!

Dr. Willie Smits (een genaturaliseerde Indonesiër) bouwde eind jaren 90 Tasikoki, samen met een aantal andere wildlife opvangcentra. Het ligt in noord Sulawesi, een Indonesische provincie op de noordelijkste punt van het eiland Sulawesi – een gevestigde route voor het smokkelen van wildlife naar de wereldmarkt. De ligging van Tasikoki is heel goed niet alleen om tegen de smokkel vechten, maar ook om de inbeslaggenomen dieren te herstellen.

Deze twee kratten gevuld met lori's laat zien hoe het inheemse wildlife eraan toegaat in Indonesië/ Deze dichte archipel is moeilijk voor beschermers te controleren, maar gemakkelijk voor smokkelaars om per boot te werken. Een arme landpopulatie veroorzaakt het probleem. Over het algemeen leven daar de vogels en de lokale bevolking heeft voordeel bij het helpen van de vogels voor de smokkelaars of simpelweg de huisdieren ter plaatse te verkopen.

Uiteindelijk werden er 111 vogels in beslaggenomen op de Talaud eilanden waar de soort inheems is. De Filippijnse smokkelaar werd gearresteerd. Eenmaal op Tasikoki werden de overgebleven lori's onderzocht, behandeld tegen wormen en ze kregen een vitaminesupplement voordat ze werden vrijgelaten in een klaargemaakte quarantaine om te eten en te baden. Zodra ze zijn hersteld van hun beproeving worden ze naar een vliegkooi verhuisd en degene die kunnen worden vrijgelaten worden voorbereid op hun terugkeer naar Karakelang eiland in de Talauds.

Omstandigheden waren gericht ten faveure van de prachtige vogeltjes. De vertegenwoordiger van het lokale departement van milieu kreeg goede informatie die tot hun inbeslagname leidde. Tasikoki kon ze gelukkig direct opnemen – geen gemakkelijke taak gezien de speciale verzorging van deze 95 lori's. We konden direct noodfondsen aanspreken van het Lory Conservation Network en het Fly Free programma van de World Parrot Trust. Deze fondsen dekten 3 maanden lorivoedsel en de bouw van een simpele draagbare voliëre die eerst gebruikt kan worden op Tasikoki en later als woonruimte op de vrijlatingsite. Onze missie was een succes! Dit is inderdaad het begin van een fantastische samenwerking.

We willen alle supporters van de WPT en de leden van de Lory Conservation Network bedanken namens de Talaud lori. Blijf op de hoogte over het vrijlaten van de vogels in het wild.

Mehd Halaouate is de Indonesische projectmanager voor de World Parrot Trust waar, naast andere projecten, hij heeft geholpen met het bereiken en beschermen van de kleine overgebleven populatie van de Geelkuif kakatoes. Bovendien heeft hij een leidinggevende baan bij het Begawan Bali Starling Breeding en Release project op Bali. Hij en zijn vrouw Lena draaien tevens Birding Indonesia, waarbij ze vogelspotters gidsen naar afgelegen eilanden in Indonesië.

Hoop is het schepsel met groene veren.

Artikel en foto's door Luis Ortiz-Catedral

Het regent haast onmerkbaar. Soms is het meer mist dan regen. Alles om heen is in een dunne, waterige film gehuld. Er vallen doorlopend druppels; hun getrommel op de bladeren boven mijn hoofd is het enige geluid dat ik kan horen in deze vesting van bomen, palmen en varens; het Norfolk Island National Park bos. Het bladerdak boven me hoofd is te vergelijken met de grootsheid van Florentijnse -of Venetiaanse kerken en boezemen niet anders dan ontzag in. Ook indrukwekkend is de locatie van dit bos; zo'n 1.300km vanaf de kust van Australië, is het een plekje in de uitgestrekte Stille Oceaan. De regen blijft. Mijn vingers worden koud. Ik zit al meer dan een uur stil, kijkend naar een nestholte zo'n twintig meter heuvelopwaarts. Een hete kop koffie zou heerlijk zijn. Plotseling een groene flits en gedempt gefladder trekken mijn aandacht. Een man Norfolkkarakiri *Cyanoramphus cookii* naderde het nest en ging aan de rand zitten, terwijl hij zachtjes riep. Vanuit de donkere opening kwam een pop naar buiten. Ze vlogen beiden 30m verder naar een tak en de pop `zeurt, terwijl ze vraagt om gevoerd te worden. Dit ritueel is heel gewoon. Ik heb het in de laatste 10 jaar ontelbare keren gezien bij gerelateerde soorten. Toch fascineert het me nog steeds zoals bij de eerste keer.

Terwijl het paar weg is, heb ik eindelijk de kans om het nest te inspecteren. Het werd jaren geleden aangepast om toegang te krijgen tot de nestkamer door een perfect gecamoufleerde dekking. Brede

platen dun metaal werden boven en onder het nest aangebracht. Die creëren een glad oppervlak dat voorkomt dat geïntroduceerde ratten de ingang kunnen bereiken. Zulke eenvoudige aanpassingen hebben een grondig effect op het overleven van de hele soort. Zonder metalen platen zouden de poppen en hun legsel geplunderd worden. Zonder verwijderbare dekking zou waardevolle informatie over het broedgedrag van de soort niet te verkrijgen zijn.

Terwijl ik de dekplaat verwijder vult een bekende geurmijn neusgaten, een geur die absoluut niet prettig is. Parkietennesten hebben een sterke muskusachtige geur die waarschijnlijk wordt versterkt door de hoge vochtigheidsgraad. Ik kan niet anders over het nest denken als een *inwendig heiligdom* van deze plaats.

Op de bodem van de nestkamer liggen twee eieren. Ze zijn inderdaad kostbaar en behoren tot een soort, dat, eens rijkelijk aanwezig, nu uiterst zeldzaam is. Na zeven maanden zoeken is dit één van de vier actieve nesten van de Norfolkkarakiri die bekend zijn. Ik kan niet zien of de eieren bezet zijn of niet. Ze zijn in de laatste drie dagen gelegd en vermoed dat het broeden nog niet is begonnen. Deze parkiet en gerelateerde soorten leggen vaak grote legsel. Sommige poppen beginnen met broeden bij het eerste ei. Anderen wachten tot het legsel compleet is.

Na het schrijven van aantekeningen en het terugzetten van de nestdekking, keer ik terug naar mijn post en wacht tot de pop terugkomt. Als ze eenmaal in het nest zit, verlaat de man (die totnutoe zachtjes roept) het gebied, net zo stil als wanneer hij aankwam. Hij zal binnen een paar uur terugkeren om haar opnieuw te voeren. Het ontrafelen van de mysteries rond bedreigde parkieten is een langzaam proces die een heleboel geduld vergt.

De regen blijft aanhouden toch kan ik zeggen wanneer het ophoudt. Zonnestrallen breken door het bladerdak waardoor de ondergrond glinstert. Ik verlaat het terrein zachtjes en begin aan een lange klim terug. Zo'n uur later is de regen compleet opgehouden. Druppels blijven van het bladerdak vallen hun getrommel gaat langzaam over in een luid vogelkoor. Dit is inderdaad een prachtige plaats. Maar vergis je niet: er broeit iets onder deze schijnbare harmonie. Een stille strijd normaal op veel eilanden over de wereld: de strijd tussen geïntroduceerde –en inheemse soorten.

Met uitzondering van twee soorten vleermuizen (beiden waarschijnlijk uitgestorven), had Norfolk eiland geen landzoogdieren. De gewervelde fauna van het eiland werd voornamelijk gevormd door vogels, red twee soorten en reptielen en twee soorten zoetwater vissen. De aankomst van mensen op de kust van de Norfolk eilanden heeft voor altijd de ecologische en evolutionaire geschiedenis veranderd. Mensen brachten vee, katten, kippen, honden, geiten, muizen, varkens, konijnen en ratten. Ze introduceerden tevens merels, rosella's, duiven, vinken, kwartels, spreeuwen en zanglijsters. Ja, een behoorlijk leger van exotische soorten, die in beperkte mate allemaal bronnen nodig hadden: nestgelegenheid, eten en onderdak. En mensen hebben eten, onderdak en ook bouwland nodig de machtige Norfolk eiland grove dennen hebben eeuwenlang grote hoeveelheden hout geleverd. Denk aan de pressie van deze veranderingen op de lokale flora en fauna. Toen mensen voor het eerst aankwamen op het eiland was het overgrote deel bedekt met tropisch bos. Tegenwoordig is bijna 90% grotendeels verdwenen.

Over het algemeen zijn de inheemse eilandsoorten nauwelijks opgewassen tegen de bedreiging van geïntroduceerde soorten en de verandering op grote schaal van hun habitat. De Norfolkkarakiri is zó zeldzaam dat weinige van 2.000 mensen die op Norfolk eiland leven hem nooit hebben gezien, hoewel de soort soms op zoek naar groene perziken boomgaarden bezoekt. “Ze krijgen een gelukzalige blik als ze ze eten”, zegt Mera Martin terwijl ze me een kop thee inschenkt. We zitten in de Highland Lodge, het huis van Mera direct naast grens van het Norfolk Island National Park. Mera is eind zeventig. Ze was getuige van de afname en het herstel van de Norfolkkarakiri's, en dan opnieuw hun afname. “Ik zag ze in de tuin, vlak bij die boom”.

Bij mijn eerste bezoek aan Norfolk eiland (juli 2013), werd ik betaald door The Nature Conservancy, BirdLife Australië en Island Conservation om een onderzoek te leiden van de Norfolkkarakiri. Dit onderzoek werd ingegeven door de bezorgdheid van leden van de Norfolk Island Flora en Fauna Society en de Norfolk Island National Park over slinkende aantallen parkieten. Hoewel ik bekend was met andere *Cyanoramphus* soorten in Nieuw Zeeland, was de Norfolkkarakiri een mysterie voor mij. Ik had beperkte aanwijzingen waar ze te vinden binnen de grenzen van het Norfolk Island National

Park. Maar dat veranderde snel. Ik leerde dat als je de “Groene Parkieten” wilde vinden zoals ze heten op Norfolk eiland, je dat beter aan Margeret Christian kunt vragen. Margeret woont er al 30 jaar. Ze kent het park, de planten en de vogels als haar binnenzak.

“Ik zag een groene parkiet aan de grond op het Mount Bates track en Mount Pitt kruispunt” vertelde Margeret me. Ook “twee groene parkieten op Cavendish Apartments precies onder Alice’s. Ik teken deze waarnemingen op. Langzaamaan komt er een ruwe verspreiding tot stand, niet van technische rapporten of wetenschappelijke artikelen, maar van diegenen die om de parkieten geven.

Na vier weken van onderzoek, leverde dit een voorzichtige schatting van 46 of 92 stuks op. Maar hier is het addertje: hiervan zijn er maar 12 poppen. Gezien de Norfolkkarakiri’s monogaam zijn, suggereert deze bevinding dat de globale broedpopulatie van deze soort (aangenomen dat alle poppen koppels zijn) niet meer dan 24 stuks bevat. Om het nog erger te maken al deze broedparen leven slechts in een alleenstaand stukje grond van 3,5km² groot - een onbestendige balans. Het verschil tussen bestaan en uitgestorven kan een toevalstreffer worden: een virusziekte, een brand, een cycloon, een plotselinge toename van predatorcijfers en ze zijn voor altijd van de wereld verdwenen. In feite, met zó weinig vogels, waarom is de soort niet totaal verdwenen?

Eind jaren 80 overleefde nog minder broedparen: slechts vier. Er werden met spoed acties ondernomen en de soort herstelde zich tot ca’200-300 stuks tegen het jaar 2000. Deze acties werden ondernomen door het Norfolk Island National Park service met het ratproof maken van de natuurlijke nesten, met kweek in gevangenschap en het op grote schaal vangen van katten en ratten. Tevens maakten ze de niet-inheemse nesten van concurrenten, zoals de Pennantrosella *Platycercus elegans*, onklaar. Van deze vogels is bekend dat ze eieren en nestlingen vernietigen en dan het nest overnemen.

Deze gecombineerde acties voorkwam het uitsterven van Norfolkkarakiri en werd wereldwijd gevierd als voorbeeld voor andere eilanden. De kat en rat controle is doorgegaan evenals het handhaven van veilige nestplaatsen. Niettemin ging de populatie opnieuw achteruit, na een aantal goede jaren en een optimistisch vooruitzicht voor de Norfolkkarakiri’s. Waarom? Het antwoord is niet eenvoudig. Meerdere factoren hebben een rol gespeeld in meest recente achteruitgang. Dus wat is er veranderd?

Bos wijzigingen. De vegetatie rond nestplaatsen van parkieten en andere nestbroeders spelen een belangrijke rol in de nestproductiviteit en in sommige gevallen, het overleven van de nestlingen. Norfolkkarakiri’s onderzoeken meerdere holtes voordat ze er één kiezen die geschikt is. Dit proces kan maanden duren. Het aspect van de nestingang, de grootte, de hoogte vanaf de grond, onbereikbaarheid voor predatoren, vochtigheidsniveaus, afstand tot de foerageergebieden, diepte van de nestkamer, huidige aanbod van geschikte nestplaatsen; al deze kenmerken spelen een rol in de selectie van het nest. De vorming van het nest, de handhaving en vernietiging van optimale nestenplaatsen is een dynamisch proces.

Op Norfolk eiland zijn drie soorten in conflict met elkaar over de beschikbare nestruimte: Norfolkkarakiri’s en twee niet-inheemse soorten, de Europese spreeuw *Sturnus vulgaris* en de Pennantrosella. Deze vogels bouwen geen nesten. Ze zoeken liever potentiële holtes totdat ze de juiste hebben gevonden. Concurrentie voor nestruimte wordt niet licht opgevat en conflicten bij het nest onderling en tussen soorten komen regelmatig voor.

“Minder ideale nesten zijn vallen” vertelde Derek Greenwood me. Derek is een inwoner van Norfolk eiland, heeft jarenlang de Norfolkkarakiri’s bestudeerd en niemand dan hij weet beter wat een optimaal nest is. Door gebruik te maken van alledaagse bouwmaterialen (draad, houtsnippers, beton en modder) creëert Derek rat -en katproof nesten die zo mooi opgaan in het boslandschap dat ze soms moeilijk te onderscheiden zijn van natuurlijke nesten. Geleidelijk aan nemen de nesten van Derek, besteld door de Norfolk Island National Park, in aantal toe waardoor de felle strijd voor nest ruimte afneemt. Nog steeds hebben bewegingscamera’s bij de nesten laten zien dat de rosella’s en spreeuwen deze sites bezoeken zelfs als de Norfolkkarakiri’s er al een tijd in zitten. Hoewel deze opdringerigheid niet het mislukken van nesten hebben aangetoond, is het risico gewoon té hoog. Dankzij de camera’s weten we nu dat het broeden van de Norfolkkarakiri’s kwetsbaar zijn voor verstoring van geïntroduceerde soorten in verschillende stadia van hun nestcyclus. En we leren ook

andere details kennen. Totnogtoe hebben de drie nesten met camera's bewaakt acht kuikens opgeleverd. Hiervan zijn er maar twee poppen. Hoewel de informatie beperkt is, lijkt het erop dat het tekort aan poppen begint in het nest. "Alleen de pop bezoekt het nest om de kuikens te voeren" vermeldt Abi Smith, van het Norfolk Island National Park, terloops als we naar de beelden kijken. Bingo!

Voorgaande studies bij Nieuw Zeelandse parkieten suggereren dat mannen en poppen een verschillende strategie van voeren hebben. Terwijl poppen meer evenredig hun kuikens lijken te voeren, hebben mannen de neiging zwaarder en vaker de levendige kuikens te voeren, wat meestal mannen zijn. Zou hetzelfde gebeuren bij de Norfolkkarakiri's? De enige manier om dit te weten te komen is het van dichtbij controleren van elke nestpoging en manieren te vinden om het overleven van poppen te verbeteren. Abi stelt voor dat misschien aanvullend voeren of uitwisseling van kuikens kan helpen maximaliseren van de productie van poppen en hun overleven. Deze pogingen bleken succes te hebben bij andere soorten en zal hier worden uitgetest. Maar er moeten verdere stappen ondernomen worden om het overleven van de soort veilig te stellen met minimale tussenkomst van de mens op de lange termijn.

In een ideale wereld zou een basisgroep van Norfolkkarakiri's zou worden overgebracht naar een site vrij van knaagdieren en katten en met volop nestgelegenheid en minimale competitie van geïntroduceerde vogelsoorten. Zoals blijkt bestaat er zo'n plek: Philips eiland.

Philips eiland is een klein, onbewoond eiland (1,8km²) ca. 6km vanaf de kust van Norfolk eiland. Het is een woeste plek maar met grote mogelijkheden. Enorm weggevreten door het decennialang grazen van geiten, varkens en konijnen, bovengrond is er nauwelijks. Planten moeten het doen met dunne laagjes aarde dat zich ophoopt in de rotsspleten. Gezien de omstandigheden is er heel wat vegetatie. Geiten, varkens en konijnen zijn allang verdwenen, weggehaald door mensen die de mogelijkheid zagen om er een reservaat van te maken voor wildlife. Geleidelijk aan komen de inheemse planten en een werkend ecosysteem terug, geholpen door het team van het Norfolk Island National Park.

In een beschutte vallei aan het uiteinde van Philips eiland, staan 65 Norfolk grove dennen. Liz Withwell, Matt Upton (beide beschermers uit Nieuw Zeeland) en ik meten ze en schatten de overvloed aan vrouwelijke dennenappels. De zaden van de soort bevatten het hoofdvoedsel van de Norfolkkarakiri's in de wintermaanden. Bijna 60% van de bomen in deze vallei dragen vruchten. Soms zijn hun stammen begraven onder rode aarde van een meter of zo, waardoor andere inheemse planten er kunnen groeien. Buiten de Norfolk dennen hebben 16 soorten planten ontdekt die de Norfolkkarakiri's eten.

Zou een groep Norfolkkarakiri's genoeg voedsel kunnen vinden om zich op dit eiland te handhaven? Ja!

Ervaringen hebben uitgewezen dat *Cyanoramphus* parkieten zich kunnen handhaven in andere omgevingen. Ze hebben een algemeen dieet en kunnen zelfs nestelen op de grond aangenomen dat er geen knaagdieren en katten zijn. Waarom hebben ze tot op heden Philips eiland niet gekoloniseerd? Ik denk vanwege de weinige begroeiing wat de mogelijkheid tot verspreiding van jongen die op avontuur gaan in het bos tegenhoudt. Er is een hoop grondwerk te verzetten dat moet worden afgerond voordat translocatie van jonge Norfolkkarakiri's naar Philips eiland gepland kan worden. Als een basisgroep met succes kan worden gevestigd, zal hun nakweek waarschijnlijk er ook aarden.

Op dit moment hebben de ongelooflijke steun van verschillende organisaties en vasthoudende vrijwilligers het mogelijk gemaakt een nieuwe etappe te bereiken in dit project. Buiten dat het één van de zeldzaamste parkieten ter wereld is, is de Norfolkkarakiri een belangrijk onderdeel van het rijke ecosysteem – een iconische, inheemse soort gewaardeerd door de inwoners van Norfolk eiland. Voor mij is het ook een symbool van hoop.